

Werkgroep uitgebreid met 2 nieuwe leden

Er hebben tot onze vreugde twee mensen gereageerd op de oproep die in de vorige nieuwsbrief stond.

Maria Brussen, werkzaam in het ziekenhuis Rijnstate in Arnhem en **Annette de Meijer**, werkzaam in het Albert Schweitzer Ziekenhuis in Dordrecht, zijn tot de werkgroep toetreden.

Van harte welkom allebei!

De werkgroep bestaat nu in totaal uit 11 leden. Ruimte voor verdere uitbreiding is hierdoor zeer beperkt geworden.

Werkgroepleden WIBN

Maria Brussen, Rijnstate Arnhem
Saskia Elshout, VuMC A'dam
Anja Luijten, Catharina Eindhoven
Annette de Meijer, Albert Schweitzer, Dordrecht
Eefje Postelmans, Amphia Breda
Marlous Spoelder, LUMC
Anjo van Staaveren, OLVG, A'dam, voorzitter
Resy Verheijen, Antonius Nieuwegein
Marja Verkerk, UMC Utrecht
Astrid Coenen, ErasmusMC
Loes Weteling, MC Alkmaar, secretaris

Afscheid

Karen Boereboom heeft na jarenlange trouwe dienst afscheid genomen van de WIBN. Bedankt voor je inzet en enthousiasme!

Redactie

U kunt informatie of Kopij voor de nieuwsbrief doorgeven aan:
Marlous Spoelder
m.l.e.spoelder-oostinga@lumc.nl
071-5269111

Richtlijn ICD/pacemaker in de laatste levensfase

Op initiatief van de Nederlandse Vereniging voor Cardiologie (NVVC) is een werkgroep waarin ook de WIBN vertegenwoordigd is, begonnen met het opstellen van een multidisciplinaire richtlijn "ICD/pacemaker in de laatste levensfase".

In deze richtlijn wordt een advies gegeven voor het beleid bij patiënten met een pacemaker of een ICD, die in een fase van palliatieve zorg komen, waarin duidelijk wordt dat genezing van een levensbedreigende ziekte niet meer mogelijk is.

De besluitvorming rondom deactivering van het device wordt toegelicht, zowel in de palliatieve fase als in een noodprocedure.

De richtlijn is geschreven voor alle zorgprofessionals die met deze problematiek te krijgen.

De publicatie van deze richtlijn komt nog dit jaar gereed.

bron: concept richtlijn

CNE “Biventriculaire ICD” in de herhaling op 14 september 2012

De werkgroep ICD begeleiding Nederland besteedt dit jaar wederom aandacht aan de biventriculaire ICD (CRT-D). Dit is nagenoeg een herhaling van de lesdag van vorig jaar omdat deze dag als zeer succesvol werd beoordeeld. We willen andere geïnteresseerden ook de kans geven deze lesdag bij te wonen!

Wanneer mensen met hartfalen asynchronie hebben van de linkerhartkamer, komen zij in aanmerking voor een biventriculaire pacemaker. Ongeveer 70% heeft baat bij deze therapie. Tegenwoordig wordt de biventriculaire pacemaker vaak gecombineerd met een ICD.

Op deze lesdag wordt in de ochtend duidelijk waarom dat zo is, wat de criteria zijn voor implantatie van een biventriculaire ICD, welke problemen daarbij kunnen optreden en hoe de biventriculaire pacemaker optimaal wordt ingesteld. In de middag ligt het accent meer op de psychische begeleiding van de ICD patiënt. De deelnemer krijgt aan de hand van een rollenspel met acteurs handvatten over gesprekstechnieken.

Deze lesdag is leerzaam voor cardiologie-verpleegkundigen maar ook voor hartfalen- en ICD verpleegkundigen. Zowel de werking van het apparaat als de begeleiding van de patiënt komen uitgebreid aan de orde. Zo ook het beoordelen van ECG's en ritmestrips.

Bericht van Marja Verkerk, ICD verpleegkundige UMC Utrecht

In deze 5^e nieuwsbrief mag ik mijzelf voorstellen.

Ik ben Marja Verkerk en al sinds lange tijd werkzaam binnen de afdeling cardiologie van het UMC Utrecht.

Eind jaren tachtig is het UMCU gestart met het implanteren van ICD's. De groep patiënten die toen een ICD kregen waren allemaal gereanimeerd of hadden vaak ritmestoornissen. De gemiddelde opnameduur betrof in die tijd zomaar een half jaar, omdat de ICD nog in de onderzoeksfase zat en nog niet vergoed werd

Deze patiënten hadden behoorlijk psychische problemen vanwege het feit dat ze gereanimeerd waren en lang in het ziekenhuis moesten verblijven. Vanuit het ziekenhuis werd jaarlijks een ontmoetingsdag georganiseerd voor ICD dragers. Hieruit kwam naar voren dat er heel veel behoefte was aan nazorg. Toen is het idee

ontstaan om te starten met een ICD verpleegkundige op de poli. In 1998 is dit vorm gaan krijgen en zijn we gestart met een verpleegkundig spreekuur en een telefonisch spreekuur voor ICD patiënten

De vorm is in de loop der jaren wel iets veranderd maar de behoefte aan nazorg is er nog steeds. We organiseren nog jaarlijks een patiëntendag.

Het leuke aan mijn werk vind ik dat je de meeste patiënten weer op weg kunt helpen door te luisteren, goede informatie te geven en wat extra tijd te nemen.

Ik ben lid van de WIBN vanaf het eerste uur. Het is een enthousiaste groep en door samen na te denken over verbetering van de (na)zorg komen we steeds weer een stap verder.

Elk ziekenhuis richt de nazorg op zijn eigen manier in maar misschien kunnen we juist daarvoor veel van elkaar leren.

Voor de volgens nieuwsbrief vraag ik Saskia Elshout om zich voor te stellen.

Nieuwsbrief nr. 5

Op elk nachtkastje een STIN-Journaal

door Peter Zaadstra, secretaris Stichting ICD dragers Nederland

Sinds 2000 heeft de STIN zich ingezet voor ICD-dragers en hun partners. Er is veel bereikt op het gebied van informatievoorziening, belangenbehartiging en rijbewijzen. Door onder andere politieke veranderingen is het meer dan ooit noodzakelijk om alert en slagvaardig te blijven. De STIN doet in dat verband een beroep op u als ICD begeleiders en verpleegkundigen.

Veranderende omstandigheden

- veranderingen in zorgstelsel en maatschappij, mede door financiële crisis
- toenemende druk op de marges/sponsoring bij leveranciers
- versoering van overheidssubsidie voor patiëntenorganisaties

Waarmee heeft de STIN nog meer te maken?

- Goede vrijwilligers in het land zijn lastig te vinden en het bestuur (ook vrijwilligers) vergrijsst.
- De overheid verplicht de STIN tot verhoging minimumdonatie (van 10 naar 25 euro per jaar).
- De groei van het aantal donateurs en het percentage STIN-donateurs in de totale ICD-populatie nemen af.

Wat wil de STIN graag?

- Dat elke ICD begeleider/verpleegkundige aan elke (toekomstige) ICD-drager een informatiepakket over de STIN uitreikt: STIN-Journaal en informatiefolder (op kantoor te bestellen, kantoor@stin.nl, 075-7850392). Bij iedere patiënt bij wie een ICD wordt geïmplanteerd, moeten STIN-Journaal en aanmeldingsformulier op het nachtkastje liggen.
- Dat er op informatie- en contactdagen voor ICD-dragers ruimte is om nadrukkelijker het belang en donateurschap van de STIN promoten.
- Uitbreiding van doelgroep naar bredere groep hartpatiënten (ICD, pacemaker, hartritmestoornissen). Het STIN-tijdschrift draagt vanaf juli 2012 de naam *STIN-Journaal. Magazine over hartritmestoornissen*.
- Een actie starten om meer donateurs te werven. Ook ICD begeleiders en verpleegkundigen zijn welkom als donateur!
- Meer activiteiten ontplooiën op sociale media: Facebook, Twitter, Hartforum. Daarnaast wordt de huidige website totaal vernieuwd tot een digitaal kennisplatform.

Helpt u de STIN?

Vragen of opmerkingen?

[Frans Mol](#) (0164-237029)

[Rinus Split](#) (06-29038869)

[Herman Somberg](#) (06-46351163)

[Peter Zaadstra](#) (0346-241282)

Nieuwsbrief nr. 5

LOPENDE ZAKEN

Taakfunctieomschrijving

Onze werkgroep streeft er al langer naar een taakfunctieomschrijving voor ICD-begeleiders op papier te zetten. Omdat elk centrum deze functie op een eigen manier inricht blijkt dit een niet gemakkelijke opdracht. Toch zijn Anjo van Staaveren en Saskia Elshout aan deze klus begonnen. De taakfunctieomschrijving zal worden opgesteld volgens methode CanMEDS en zal dit jaar gereed zijn.

Nazorgfolder na shock

Om patiënten beter te kunnen begeleiden nadat zij een shock hebben ervaren heeft de werkgroep gemeend een nazorgfolder op te stellen. Gelukkig kunnen veel patiënten een shock goed verwerken, maar de groep patiënten die door de ervaring van de shock in problemen dreigen te raken kan binnenkort een nazorgfolder worden aangeboden. Deze is geschreven door Karen Boereboom en Anja Luijten van het Catharina zkh in Eindhoven.

AGENDA 2012

14 SEPTEMBER: herhaling CNE "biventriculaire ICD"

18 SEPTEMBER: WIBN vergadering in UMC Utrecht

30 NOVEMBER: Carvasz

11 DECEMBER: WIBN vergadering in Nieuwegein

Hét congres voor de
Cardio Vasculaire Zorg
Thema: M/V
CarVasZ
2012
Vrijdag 30 november 2012
Hotel en Congrescentrum de ReeHorst, Ede

www.nvhvv.nl
www.carvasz.nl

Congresssecretariaat:
Congress Company
Tel 073 - 700 35 00
info@congresscompany.com
www.congresscompany.com

- Schrijf een abstract en informeer je collega's over je onderzoek/project
- Accreditatie voor verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten
- Gereduceerd tarief voor HBO-V studenten
- Kindercardiologie

NVHVV
Nederlandse Vereniging voor
Hart en Vaat Verpleegkundigen